

ROVANIEMI

Arjen kiertotaloudesta kasvua ja hyvinvointia Rovaniemelle

Business Rovaniemi

EAKR

Euroopan unionin
osarahoittama

BUSINESS
ROVANIEMI

LAPIN LIITTO

Arjen kiertotaloudesta kasvua ja hyvinvointia Rovaniemelle (Kika)

VISIO

Rovaniemi – Kiertotalouden kokeilu ympäristö

MISSIO

Lisätä kiertotaloustietoisuutta Rovaniemellä, sekä edistää kiertotalouden kehittämistä alueemme elinkeinoelämässä

TOIMENPITEITÄ

-Tilannekuva rovaniemeläisten tarpeettomien tavaroiden ja vaatteiden materiaalivirroista ja materiaalikierrosta, sekä kartoitus "nukkuvien" tavaroiden ympärille sitoutuneesta liiketoimintapotentiaalista. (Materiaalivirta-analyysi)

-Poistotekstiilien alueellinen hyödyntämiskartoitus Napapiirin Residuumin kanssa.

-Kiertotalousteemaisten sparraus- ja innovaatiotilaisuuksien sarja paikallisille yrityksille, ensimmäinen toukokuussa ja viimeinen marraskuussa 2025.

-Tiedonkeruu, analysointi ja hyödyntäminen; Osallistuminen kiertotalousteemaisiin verkostotilaisuuksiin ja tapahtumiin

-Rovaniemelle soveltuvien kiertotalousmallien benchmarking

Budjetti (Business Rovaniemi)

EAKR 266 943€ (80%)

Kuntarahoitus 66 733€ (20%)

Yhteensä 333 676€

Toteutusaika 1.3.2024 - 31.5.2026

Taustaa

-Vuosina 2019-2022 kaupungilla toteutettiin [Napapiirin Kiertotalouspuisto](#)-hanke ja luotiin myös [Kiertotalouden tiekartta](#).

-Ohessa on kuvattu tiekartan alustavat kokonaisuudet:

-Tiekartan painopisteitä ovat kestävä ruokajärjestelmä ja ravinnekierto, metsäperäiset kierrot, tekniset kierrot, liikkuminen ja logistiikka sekä yhteiset toimenpiteet.

-Toimenpiteitä toteutetaan sovelletusti mm. kaupungin toteuttamissa kestävyyshankkeissa.

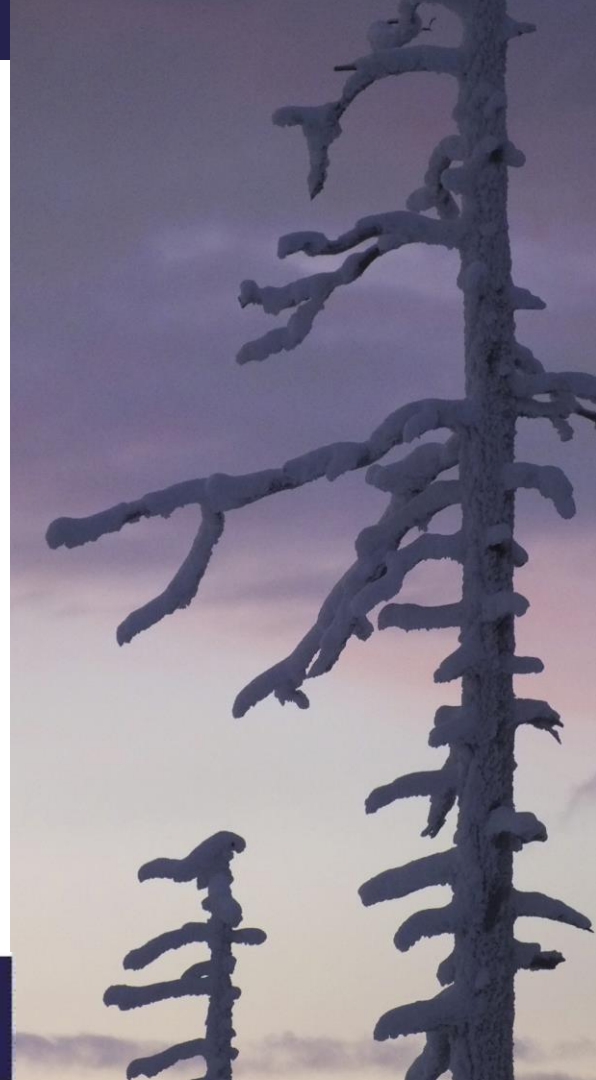
-Napapiirin Residuum oy sekä Napapiirin Energia ja Vesi oy kehittävät myös alueellista kiertotaloutta omilla vastualueillaan

-Kiertotalous on kehittynyt viime vuosina paljon, joten tiekartan/suunnitelman päivittäminen olisi ajankohtaista, jotta voitaisiin varmistaa alueellisen kiertotalouden toimenpiteiden tukevan tunnistettuja tämänhetkisiä tarpeita.

Taulukko 4-1. Rovaniemen kiertotalouden tiekarttatyön alustavat kokonaisuudet.

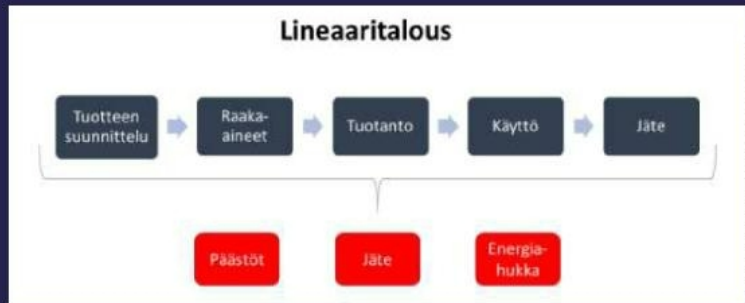
Painopiste	Esimerkkejä kehityskohteista ja -hankkeista
Kestävä ruokajärjestelmä ja ravinnekierto	- biojätteen käsittelyn muutokset (biojätteestä biokaasuksi) - yhdyksuntabiojäte, kannustetaan erilliskeräykseen ja kompostointiin - ruokahävikin vähentäminen - lietteiden käsittely mm. sakokaivolietteiden keskitetty keräys - tuhkarakeistamo ja tuhkaraelannoitteet - lietteenpolttolaitos
Metsäperäiset kierrot	- puhtaan puun kierrätys - hakkeen käyttö kompostoinnissa - puupohjaisen materiaalin kierrätys - metsä/puuteollisuuden sivutuotteiden hyödyntäminen energiatuotannossa
Tekniset kierrot	- hankinnat - materiaalien kierto ja markkinointi esim. kattohuovat, lasi, tekstiilit, SER, renkaat, metalli, betonimurska, puuhake, kannot, tuhkat, petihiekka, PIMA-maat jne, uusiomateriaalien hyödyntäminen - teollisuuden ylijäämälämmön hyödyntäminen (jv-puhdistamo, Suosiola savukaasupesuri, lämpökeskusten ilmajäähdytykset) - massapörssi - jätteen kuljetusjärjestelmä
Liikkuminen ja logistiikka	- energiatehokkaat ja vähäpäästöiset kuljetukset - sähköautot ja niiden latausverkosto - biokaasun/liikennekaasun tankkausasema
Yhteiset toimenpiteet	- tiedotus, koulutus - energiatehokkuussopimus 2017–2025, kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumus jne. - lasten kasvatusta, vihreä lippu koulut yms. - kaavoitus mm: ylijäämämaat puistovaraus, tilanvaraus ekopisteille, riittävä lumitila, lumensiirron minimointi, alue lumien lähisiirroille, puurakentaminen

- Kiertotalouden on tunnistettu olevan mahdollisuus luoda kestäväää talouskasvua, ja se on valittu myös Lapin älykkään erikoistumisen strategian yhdeksi painopisteeksi.
- Kunnissa voidaan edistää kestävämpää materiaalien kiertoa esimerkiksi rakentamiseen, jätehuoltoon tai julkisiin ruokapalveluihin liittyvillä päätöksillä
- Lisäksi kunnat voivat edistää kiertotaloutta tukemalla paikallisia yrityksiä ja tarjoamalla asukkaille neuvontaa ja kannustimia kestäväan kulutukseen, sekä sisällyttämällä malli mukaan kunnallisiin toimintoihin kaikilla toimialoilla.
- Vaikka eri tahot ja organisaatiot ovat tehneet kiertotalouteen pohjautuvia toimia, ei niitä välttämättä ole tuotu kiertotaloustoimina esille. Tärkeä havainto kiertotalouskäsitteen hahmottamisessa on, että jokainen yksilö ja yritys voi toteuttaa kiertotaloutta itselleen tai organisaatiolleen soveltuvalla tavalla. Kiertotalous perustuu ennen kaikkea resurssiviisauteen.
- Yritys, joka säilyttää valmistamiensa materiaalien ja tuotteiden arvon mahdollisimman pitkään, vähentää neitseellisten luonnonvarojen käyttöä omissa prosesseissaan ja tarjoaa ratkaisuja jätteen minimoimiseksi ja resurssien kierrättämiseksi, voidaan kutsua kiertotalousyritykseksi.

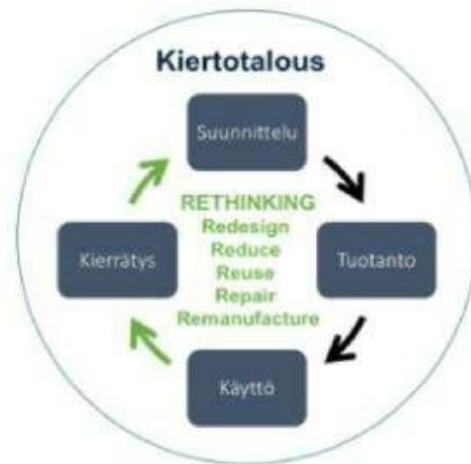
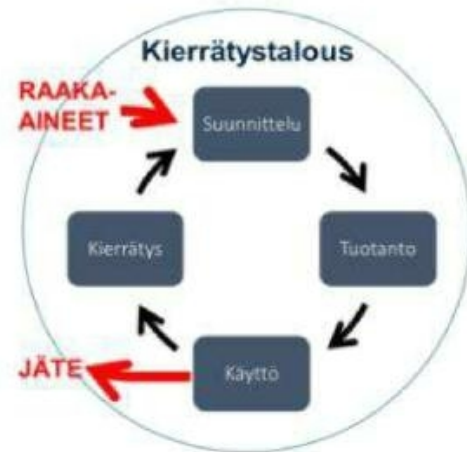

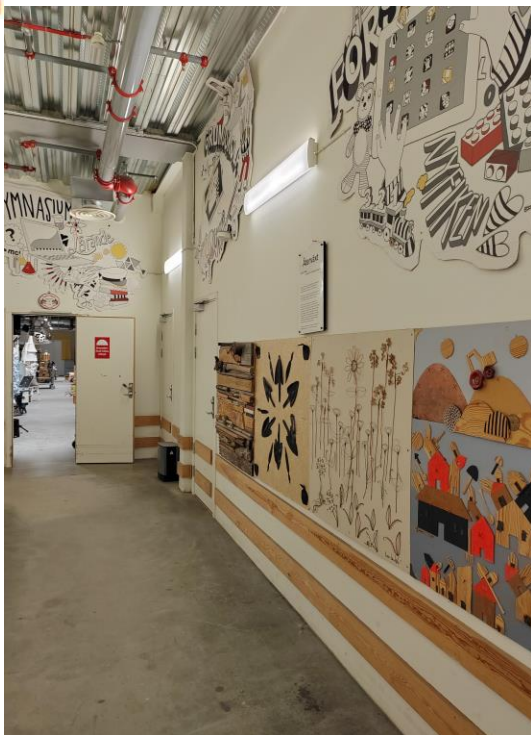
Lineaaritalous - Kierrätystalous - Kiertotalous

- Linearisessa talousjärjestelmässä tuotteet valmistetaan, kulutetaan ja lopulta heitetään pois.

- Kierrätystaloudessa jättemateriaaleja kierrätetään uusien tuotteiden raaka-aineiksi.
- Kiertotalousmalli pohjautuu ajatusmalliin, jossa luonnonvarojen kulutus pyritään kytkemään irti talouskasvusta. Samalla pystytään hillitsemään ilmastonmuutosta ja luontokatoa, sekä vähentämään saastumista.
- Kiertotalous ei ole pelkästään ympäristötekoja vaan myös liiketoiminnan kehittämistä.
- Kaikki kiertotaloudeksi kutsuttu ei kuitenkaan itsessään ole välttämättä kestävää. Kestävässä kiertotaloudessa edellytetään taloudellisten, sosiaalisten ja ekologisten vaikutusten yhtäaikaista huomioon ottamista.

Kuva Eskilstunan ReTunasta.

Materiaalivirta-analyysissä saatujen tulosten pohjalta analyysissä esitetään kahdeksan toimintamallisuositusta kiertotalouden edistämiseen Rovaniemellä:

Toimintamalli 1: Viestintäkampanja kiertotalouspalveluihin liittyvät tietoisuuden ja osaamisen kasvattamiseksi

Toimintamalli 2: Kiertotalouspalveluiden löydettävyyden parantaminen digitaalisella alustalla

Toimintamalli 3: Alueellinen keskittymä kiertotalouspalveluille

Toimintamalli 4: Suuria esinemääriä keräävän kierrätyskeskuksen kaltaisen toimijan perustaminen

Toimintamalli 5: Kiertotalouden niche-toimintoihin keskittyvän mikroyritysverkoston perustaminen ja tukeminen

Toimintamalli 6: Tavaroiden keräyspalvelun käyttöönotto

Toimintamalli 7: Nukkuvien esineiden kierron teemapäivät

Toimintamalli 8: Ruohonjuuritason toiminnan aktivoiminen ja mahdollistaminen

Kaupunkistrategiassa: 11. Asetamme Rovaniemen hiilineutraaliuden ja kiertotalouden tavoitteet, joihin koko konsernissa sitoudutaan --> nyt on kartoitettu mahdollisuuksia, jatkossa tarvittaisiin konkreettisten tavoitteiden määrittely sekä vastuiden jako

Lokakuussa 2025 pidetyssä Kestävyys ja ilmastoteemaisessa valtuustoseminaarissa kysyttiin potentiaalisia kiertotalouden kehittämiskohteita, ja valtuutettujen vastaukset jakautuivat oheisesti:

21 vastausta:

Kiertotaloushankkeet ja yhteiskehittäminen yritysten kanssa innovaatioiden löytämiseksi

19 vastausta (Alueellisen) kiertotalouskeskuksen perustaminen yritysten ja yhteisöjen kanssa

18 vastausta: Kiertotalousosaamisen kehittämisohjelman käynnistäminen oppilaitosten kanssa

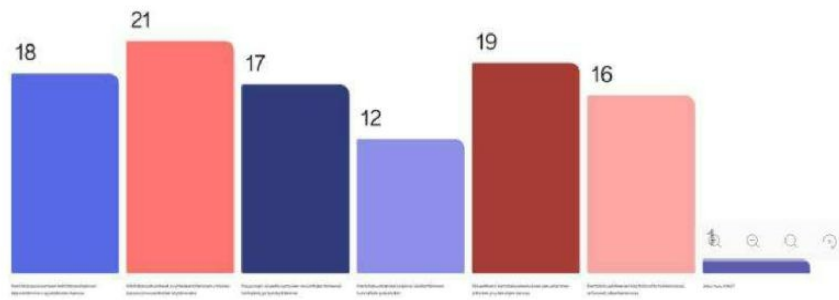
17 vastausta: Kaupungin alueella syntyvien sivuvirtojen tarkempi tarkastelu ja hyödyntäminen

16 vastausta: Kiertotalouskriteerien käyttöönotto hankinnoissa, erityisesti rakentamisessa

12 vastausta: Kiertotaloustoimien laajempi sisällyttäminen kunnallisiin palveluihin

1 vastaus: Joku muu, mikä?

Minkä edistämisyssä näet suurimman potentiaalin? Valitse max 3.

Havaintoja projektin aikana

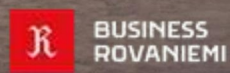
- Kiertotalous terminä on usein haastava ymmärtää, ja se yhdistetään usein pelkkään lajitteluun ja kierrätykseen.
- Muutokset ohjaavat toimintaa, ja ne voivat olla nopea- tai hidastempoisia. Lain-säädäntöön sekä rakenteisiin tehtävät muutokset ovat usein hitaita.
- Tietoisuuden lisäämisellä ja asenteiden muutoksella on merkittävä rooli tavoitteiden saavuttamisessa.
 - > EU:n Ilmastolähettiläs Timo Huhtamäki on todennut, että keskustelun aktiivinen ylläpito voi edistää ymmärrystä ja tukea ajattelutapojen muutosta, mikä osaltaan vahvistaa kiertotalouden juurtumista käytännön toimintaan.
- Kiertotalousratkaisujen kehittämisessä tarvittaisiin enemmän rohkeutta ja yli toimialarajojen ulottuvaa innovointia.
 - > Yhteiskehittäminen ja yhteistyö eri sidosryhmien välillä on avainasemassa
- Joka päiväisillä valinnoilla on väliä: kiertotalousteot eivät tarvitse olla monimutkaisia.

Kiertotalous tarvitsee rakenteita, eikä se ole ole sprintti, vaan maraton, jossa tarvitaan toimialarajojen ylittävää yhteistyötä, uusia innovaatioita, sekä asennemuutosta opittuihin tapoihin.

ROVANIEMI

KIITOS!

Katariina Sieppi
projektipäällikkö
katariina.sieppi@rovaniemi.fi
p. 040 670 6397

Piia Kenttälä
projektikoordinaattori
piia.kenttala@rovaniemi.fi
p. 040 662 9506